

Programmabegroting Purmerend 2023-2026

gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente en partners in buurten en wijken. De uitvoerders, zowel vanuit de gemeentelijke loketten als vanuit maatschappelijke organisaties, zoeken elkaar steeds vaker op om slimme en snelle oplossingen te bedenken. We kijken daarbij steeds naar de context van de inwoner. Dit is geheel in lijn met de koers waar we voorstaan en die we de komende jaren verder gaan ontwikkelen, samen met onze partners. Deze manier van werken vraagt soms om lef en daadkracht. Maatregelen en acties die passen bij wat de inwoner nodig heeft! We stellen de uitvoering in staat om te handelen vanuit deze manier van werken. De komende jaren staat de koers centraal en zijn onze acties erop gericht om hier verder handen en voeten aan te geven. Een stevige lokale aanpak is belangrijk, maar binnen veel thema's trekken we ook regionaal op. Om ervoor te zorgen dat we van elkaar leren, maar vooral dat inwoners, partners en ondernemers geen last hebben van de verschillen per gemeente.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

WMO en mantelzorg

Betere kwaliteit van maatwerkvoorzieningen waardoor inwoners goed ondersteund worden en zelfredzaam blijven. Zorgen voor (het inkopen van) kwalitatief goede ondersteuning die aansluit bij de behoefte van onze inwoners. Mantelzorgondersteuning beter afstemmen op de behoeftes van de verschillende doelgroepen waardoor de draagkracht van de mantelzorgers verbetert en zij zich gesteund voelen.

- In 2020 vond de contractering van maatwerkvoorzieningen Wmo plaats; op basis hiervan zijn er contracten voor hulp bij het huishouden, individuele begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf afgesloten per 1 januari 2021. Elk jaar (1 januari) kunnen nieuwe aanbieders zich melden en als zij aan de eisen voldoen ook een contract krijgen om deze maatwerkvoorzieningen te mogen leveren.
- We monitoren de kwaliteit en onderhoud van de (maatwerk) producten en diensten en borgen de contracten door middel van ons eigen lokale contractmanagement Wmo en met behulp van Toezichthouders van GGD Amsterdam.
- Nieuwe samenwerkingsagenda gemeenten regio Zaanstreek-Waterland en Zilveren Kruis 2023 e.v. vaststellen en implementeren. Inwoners ondervinden minder hinder van de "schotten" die bestaan tussen de Wmo, Wlz en ZvW.
- Het versterken van mantelzorgondersteuning. We willen het aanbod mantelzorgondersteuning uitbreiden voor specifieke doelgroepen (jonge, werkende, mannelijke mantelzorgers en mantelzorgers met een andere culturele achtergrond). We zorgen ervoor dat de mantelzorger de weg naar ondersteuning kan vinden en geven mogelijkheden op maat.

Ouderen

Ouderen krijgen de ondersteuning die zij nodig hebben en hebben de mogelijkheid te verhuizen naar een woning passend bij de levensfase. Zorg kan ondersteund worden door gunstige ligging van locatie en slimme aanpassingen in huis.

- We hebben aandacht voor het realiseren van geschikte woningen voor ouderen.
- Wij blijven in structureel overleg met zorgaanbieders over mogelijkheden om extramurale zorg en ondersteuning af te stemmen op de individuele situatie van ouderen. Door de mogelijkheden te ondersteunen met slimme technologie (e-health) kan de zorg worden ontlast. Ouderen krijgen de ondersteuning die zij nodig hebben.

- We gaan eenzaamheid tegen door verbinding te leggen in de wijken en dorpen tussen zorgprofessionals die bij ouderen thuis komen en het sociale wijkteam. De mensen die niet bereikt worden via regulier activiteiten aanbod worden door een warme overdracht aan het sociale wijkteam gekoppeld.
- We nemen actief deel aan de regiovisie G'oud in Zaanstreek Waterland voor zorg en ondersteuning op de juiste plek.

Maatschappelijke ondersteuning/opvang

De aanpak in wijken en buurten -dichtbij inwoners- stimuleert een inclusieve samenleving. Cliënten worden zoveel mogelijk thuis of in de wijk ondersteund. Zodat we eerder signaleren en passende hulp bieden.

- We verstevigen de samenwerking in de aanpak rondom mensen met onbegrepen gedrag en versterken de GGZ kennis in de wijk.
- We zetten in op het organiseren van een fijnmazig netwerk in wijken en buurten waar de verschillende professionals elkaar kunnen ontmoeten en de voorzieningen bijdragen aan een inclusieve samenleving. In de letterlijke zin: samen leven. Waarin vragers van ondersteuning of zorg ook dragers voor anderen kunnen zijn.
- In navolging op het advies van de commissie Dannenberg 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' blijven we bezig het ondersteuningsaanbod te ontwikkelen voor cliënten.
- Met het oog op de transformatie en doordecentralisatie beschermd wonen, wordt er gezocht naar alternatieve woonvormen. We nemen dit mee in het nieuwe inkoopbeleid Beschermd verblijf en Beschermd Thuis. Om succesvolle uitstroom naar een passende woonplek te bevorderen.
- Er wordt gezocht naar een locatie om mensen met complexe multiproblematiek passende zorg en begeleiding te bieden.

Armoede en schulden

Iedereen kan meedoen en zo zelfredzaam mogelijk blijven participeren, zonder (problematische) schulden. Minder volwassenen en kinderen ervaren financiële belemmeringen om mee te kunnen doen. Inwoners ontvangen zo snel mogelijk de juiste hulp.

- We halen armoede uit de taboesfeer en gaan zoveel mogelijk inwoners bereiken en ondersteunen die rond het sociaal minimum inkomen leven. We richten ons daarbij meer op specifieke doelgroepen: statushouders, kinderen en werkende armen. We brengen o.a. de MeerDoenregelingen en Jeugdfonds Sport & Cultuur onder de aandacht.
- In opdracht van het Rijk pakken we het thema 'energiearmoede' op. Dat betekent dat we de mensen die het financieel het zwaarst hebben, helpen om hun energierekening omlaag te krijgen door middel van bewustwording en verduurzaming van huizen.
- We zetten in op preventie en vroeg signalering om te voorkomen dat inwoners in de problematische schulden belanden.
- We verkleinen het stigma op schulden waardoor inwoners zich in een eerder stadium melden bij de gemeente.
- We bieden binnen het Loket Schuldienstverlening een integraal aanbod. We zetten in op versnelling van het hulpverleningsproces door gebruik te maken van specifieke landelijk ontwikkelde instrumenten.

Werk en inkomen

Zoveel mogelijk mensen doen mee. Als gemeente kijken we hoe we verschillende mensen beter en effectiever ondersteunen.

- We gaan door met het ontwikkelen van een gerichte aanpak voor verschillende doelgroepen, zoals ondernemers en jeugd.
- We geven uitvoering aan ons participatiebeleid, in samenwerking met Werkom, met als doel zoveel mogelijk mensen te laten participeren.
- We sturen op de koers voor Werkom die in 2022 is vastgelegd met als doel Werkom beter aan te laten sluiten op de doelgroepen.

Inburgering

Inburgeraars worden zo goed mogelijk op weg geholpen ten behoeve van integratie. Daarbij wordt voor iedereen een plan op maat gemaakt.

- We zetten in op kwalitatief goede begeleiding en aanbod. Dat doen we centraal vanuit het loket inburgering. We werken samen met maatschappelijke partners en taalscholen om dit te bereiken.
- We zetten in op een laagdrempelige plek in de stad waar inburgeraars binnen kunnen lopen voor vragen. Op deze plek werken we samen met maatschappelijke partners zoals Vluchtelingenwerk en Clup Welzijn.
- Dit jaar maken we een welkomstmap (in meerdere talen) voor inburgeraars zodat zij vanaf de start alle informatie ontvangen die nodig is voor een goede start in Purmerend.
- We zoeken manieren om de kinderopvang te laten aansluiten op inburgering.
- We gaan op zoek naar manieren om inburgeraars zo snel mogelijk te leren zwemmen, omdat dit anders voor onveilige situaties kan zorgen.
- We monitoren de afspraken die gemaakt zijn met externe partijen en de resultaten die dat oplevert. Dit geeft ons inzicht in de resultaten zodat we kunnen bijsturen waar nodig.

Jeugd

Een fijne jeugd in Purmerend en hulp krijgen wanneer dat nodig is. Belangrijk is dat gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning ontvangen. Door vanuit vroeg signalering meer in te zetten op lichte vormen van hulp en ondersteuning voorkomen we onnodige inzet van specialistische jeugdhulp. Een betere samenwerking zorgt ervoor dat inwoners effectiever geholpen worden.

- We richten ons op alle Purmerendse kinderen en hun omgeving waarbij de focus ligt op het 'normale' opgroeien en opvoeden (normalisering). We zetten in op een kansrijke start voor jonge kinderen. Investering aan de voorkant van het stelsel richt zich op vroege signalering, preventie en integrale samenwerking.
- We zetten in op het trainen van professionals op het gebied van mediation. Er is een convenant gesloten met Westerbos en Zutt Mediation.
- In samenwerking met onze onderwijspartners zetten wij in op een stabiel en adequaat onderwijstraject voor ieder kind.
- Er wordt verder gewerkt aan de afbouw van de gesloten jeugdzorg volgens de bovenregionale aanpak 'Thuis voor Noordje'. Zaanstreek-Waterland realiseert hiermee samen met andere regio's in Noord-Holland een toereikend aanbod voor jeugdigen waarin kleinschalige woonvoorzieningen zo thuis als mogelijk worden nagestreeft. De implementatie van deze aanpak draagt bij aan specialistisch aanbod voor een kleine doelgroep waarbij de hulpvraag dermate complex is dat passend aanbod uitsluitend bovenregionaal georganiseerd kan worden.

- We zetten in op het werken in de wijk met de ketenpartners als scholen, POH GGZ Jeugd, schoolmaatschappelijk werk, wijkinitiatieven etcetara. Om gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning te geven.
- Er is jaarlijks aandacht voor de werving van pleeggezinnen door o.a. deel te nemen aan de landelijke campagne "Open je wereld". We hebben aan deze landelijke campagne lokaal een schakel in de keten toegevoegd, namelijk Buurtgezinnen. Inzet op Buurtgezinnen kan pleegzorg voorkomen en kan ingezet worden als een vorm van nazorg (na afloop van pleegzorg). Daarnaast is Buurtgezinnen een preventief initiatief dat aansluit bij het proces van normaliseren en versterken van de eigen kracht van jeugdigen/ ouders en het sociaal netwerk.
- De Verordening jeugdhulp is in 2022 voor alle regiogemeenten gelijk getrokken. Er wordt regionaal en lokaal samengewerkt aan de implementatie hiervan.
- Aanscherping van het beleid op gebied van Pgb door het herzien van de verordening en de nadere regels jeugdhulp en het scheppen van beleidskaders zowel regionaal als lokaal. Er is meer aandacht voor de kwaliteit van de zorg geboden vanuit een Pgb en is er meer regie vanuit de inhoud.
- We zetten breder in op het verstevigen van de eigen krachten van een gezin/jeugdige en het sociale netwerk met als doel het voorkomen dat jeugdigen onnodig in de specialistische jeugdhulp terecht komen. Dit doen we door kennisverrijking -zowel intern als extern- ten aanzien van de reikwijdte van de Jeugdwet. Daarnaast worden aanbieders als Eigenplan/Eigen kracht ingezet op het verstevigen van de eigen krachten
- We intensiveren de capaciteit bij Veilig Thuis, om wachttijden te voorkomen en zetten daarnaast in op versteviging van de samenwerking tussen het lokale veld en Veilig Thuis zodat inwoners effectiever geholpen worden.
- Met de regiogemeenten Zaanstreek Waterland, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de Raad voor de Kinderbescherming zetten we in op minder schakels in Jeugdbeschermingsketen (JB-keten), we signaleren tijdig de zorgen en onveiligheid rondom inwoners als gevolg van (vermoedens van) huiselijk geweld.

Onderwijs

Kinderen krijgen optimale ontwikkelkansen en groeien veilig op. Hun ontwikkeling door de jaren heen verloopt volgens een doorlopende leerlijn. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig wanneer kinderen extra hulp nodig hebben.

- Samen met alle onderwijspartijen geven wij uitvoering aan de Onderwijsagenda.
- Samen met het alle betrokken partijen van en in het onderwijs zetten we in op het inlopen van corona gerelateerde vertragingen, zowel op cognitief- als sociaal-emotioneel gebied.
- We zetten in op in- en naschoolse activiteiten om kansgelijkheid te vergroten door onderwijs-, cultuur-, en sportactiviteiten aan te bieden op scholen.
- Op het voortgezet onderwijs vinden er voorlichtingen plaats in de vorm van theaterlessen met maatschappelijke thema's zoals sociale mediawijsheid, alcohol en drugs. Komend schooljaar breiden we het voorlichtingsaanbod uit en willen we een vergelijkbaar voorlichtingsaanbod beschikbaar stellen aan het primair onderwijs.
- Wij bieden opnieuw alle basisscholen de mogelijkheid om de eindmusical van hun groep op een professioneel podium uit te voeren. In 2023/2024 gaan we aan de slag met een speciale Purmerendse musical geschreven door NKT.
- Samen met de Brede School Beemster (BSB) wordt een uitvoeringsagenda gemaakt met onderwerpen die actueel zijn binnen het onderwijs, de kinderopvang en de gemeente.

- Leerplicht en RMC zijn meer aanwezig op de scholen (VSO en MBO) én in de wijk.
- Vanuit de regio wordt gewerkt aan een betere en eenduidige aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- Bij het Leerlingenvervoer wordt meer ingezet op maatwerk waarbij we oog hebben voor stimuleren van zelfredzaamheid/zelfstandigheid van een gezin.
- Met verschillende schoolbesturen (po) willen we onderwijs en jeugdhulp slimmer met elkaar verbinden. We bevorderen het wijkgericht werken.

Sport

Sporten verbindt, is leuk en gezond. Sportverenigingen hebben een belangrijke sociale en maatschappelijke functie. We helpen verenigingen die vooral opzoek zijn naar de verbinding, zodat we meer mensen stimuleren om te bewegen en te sporten. Dit zorgt voor vreugde en een gezonde levensstijl.

- We geven uitvoering aan de Sportvisie, Sportakkoord en Preventieakkoord n.a.v. het uitvoeringsprogramma.
- Sportclubs krijgen de mogelijkheid om sponsoruitingen vanaf de sportvelden op de omgeving te richten zodat ze meer mogelijkheden hebben om inkomsten te verwerven.
- We helpen verenigingen te ontwikkelen na corona, naar vereniging 2.0 met de integratie van multi sportoplossingen
- Versterken van de doorverwijzing naar sportaanbieders door actief in te zetten op een goede samenwerking tussen maatschappelijke instellingen zoals onderwijs, de GGD, sportverenigingen en -aanbieders, Spurd en de jeugdzorg. Daarbij zorgen voor verbinding met (kwetsbare) doelgroepen en activering tot sport en bewegen.
- We zetten in op de gezonde wijk waarin sporten, spelen en gezonde voeding dicht bij huis zijn.
- Stimuleren en ondersteunen van vitale sportaanbieders (commercieel/niet commercieel) in het aangaan van de verbinding en maatschappelijk projecten.
- We zetten in op een nieuw te realiseren sporthal de Karekiet als ook het inzichtelijk maken van de verdere capaciteitswens voor binnensporten, zodat de verhoogde capaciteitsvraag naar binnensportaccommodaties wordt ingevuld.
- Op basis van het haalbaarheidsonderzoek willen we meer zwemlessen en een gevarieerder aanbod kunnen bieden en gaan we voor een uitbreiding met een buitenbad, voor meervoudig gebruik.

Cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat. Cultuur prikkelt, inspireert, creëert ruimte voor verbeelding, vormt identiteit en geeft kleur aan het leven. Cultuur is waardevol omdat het kan aanzetten tot nadenken en reflectie. Maar ook kan het zorgen voor ontspanning en plezier. Cultuur maakt een brede ontwikkeling mogelijk van onze inwoners. Ook zorgt het voor verbinding en vergroot de gemeenschapszin. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de identiteit van onze stad en dorpen. Naast de eigen intrinsieke waarde heeft cultuur ook een belangrijke maatschappelijke functie. Het kan een middel zijn om sociale of maatschappelijke vraagstukken, zoals eenzaamheid, integratie en dementie aan te pakken. De gemeente heeft een gevarieerd, samenhangend, herkenbaar en goed toegankelijk kunst- en cultuuraanbod. Purmerend stimuleert dat iedere inwoner met kunst en cultuur in aanraking komt door onder meer combinaties met onderwijs en zorg.

- We stellen een Cultuurvisie op.

- We stimuleren cultureel aanbod in de buitenlucht, onder andere in het Amfitheater.
- Vergroten bekendheid van het cultureel aanbod, onder andere door de verbinding met de beleidsterreinen economie en toerisme te versterken.
- We blijven met het culturele veld in gesprek over de gevolgen van de coronacrisis. Investerings zijn nodig om het culturele veld toekomstbestendig te maken en om te blijven werken aan een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod. Ook wordt ingezet op het behoud van vrijwilligers, aangezien vrijwilligers van groot belang zijn voor het kunnen bieden van een rijk cultureel aanbod.
- Er wordt ingezet op de versterking van het onderwijs met sport- en cultuurlessen en kansengelijkheid, zodat alle kinderen hiermee in aanraking kunnen komen.
- We vinden het belangrijk dat alle kinderen in aanraking komen met verschillende vormen van kunst en cultuur en zetten in op een breed aanbod aan cultuureducatie. Dit maakt het mogelijk dat kinderen zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen en ontdekken waar hun talenten liggen.

Gezondheid

Purmerenders die zoveel mogelijk bewust en gezond leven, dat is het streven. Voor jong en oud. Zo proberen we ouders te stimuleren om gezond te koken voor hun kinderen, zodat het letterlijk met de 'papepel' wordt ingegoten. We willen 'thuis' betrekken bij de inzet op gezondheid op de peuteropvang door de gezonde lunch.

De leefstijlcoach is de laagdrempelige schakel om met kinderen en hun ouders te werken aan een gezondere leefstijl.

- We continueren de BabyGroenteTas en samen met de coalitie Kansrijke Start bekijken hoe we nog meer ouders kunnen bereiken.
- Samen met JOGG en de peuteropvang gaan we een proefdiploma ontwikkelen en invoeren.
- We volgen de pilot 'leefstijlcoach'.
- We werken aan een Gezondheidsnotitie die in 2023 wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Wijkmanagement

De dorps- en wijkmanagers zijn de ogen en oren van de wijken en dorpen. Meer bewoners, ondernemers en collega's zijn op de hoogte van de werkzaamheden van de dorps- en wijkmanagers en weten hen makkelijk te vinden om te raadplegen en te informeren over dorps- en wijkaangelegenheden. Op deze manier worden bewoners meer in hun kracht gezet om zelf initiatieven te nemen in de wijk, weten bewoners elkaar te vinden en ontwikkelt de buurt in positieve zin.

- Wijkmanagement verbindt bij maatschappelijk en fysieke ontwikkelingen (jeugd, veiligheid, leefbaarheid, openbare ruimte) door partijen bij elkaar te brengen en zorgt voor een regiehouder.
- Om de zichtbaarheid en bekendheid van dorps- en wijkmanagers nog beter te maken gaan we frequent communiceren over de betekenis van dorps- en wijkmanagement, zowel buiten als binnen de organisatie.

Zorgfraude

Voorkomen van zorgfraude zodat het budget ook daadwerkelijk besteed wordt aan die mensen die het nodig hebben.

- We willen zorgfraude binnen de Jeugdwet en WMO vroegtijdig signaleren en effectief ingrijpen als het zich voordoet. Daarvoor willen we pro-actief toezicht houden op kwaliteit

en rechtmatigheid van verstrekkingen (minimaal 1 fte is daarvoor nodig). We gaan een tool gebruiken om beter te kunnen screenen.

- Consulenta worden getraind om signalen beter te kunnen herkennen.

Belangrijk om te weten

Maatschappelijk beleidskader en de koers

Enkele jaren geleden is de koers ingezet naar een andere manier van werken. Deze koers is nu leidend binnen het maatschappelijk domein. De noodzaak tot het maken van een nieuwe (overkoepelende) Maatschappelijk Beleidskader is mede hierdoor gewijzigd. We werken immers veel meer samen -intern en extern- aan een passende aanpak voor inwoners. De behoefte ligt er om hier concreter in te worden, met elkaar hierin op te trekken en continu met elkaar in gesprek te zijn. Dit is een proces waar we handen en voeten aan gaan geven. Met als doel dat het voor iedereen helder is waar we aan werken, vanuit welke visie en vanuit welke opdracht. Daarnaast onderzoeken we hoe het subsidieproces kan aansluiten bij de koers van de gemeente.

Armoede

Steeds meer mensen komen niet of slecht rond. De kosten van boodschappen, benzine, huur, energie etc. stijgen terwijl het inkomen niet evenredig mee stijgt. Dit heeft allerlei nadelige gevolgen. Bewoners kunnen minder makkelijk meedoen, kampen vaker met gezondheidsklachten, hebben geen geld voor gezond eten, sport en af en toe een uitstapje voor ontspanning etc. Dit is een landelijke trend waar we vanuit de gemeente beperkt invloed op hebben. Maar het past niet in de visie die wij hebben. Een visie waarin we staan voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Komend jaar besteden we extra aandacht aan dit thema. Ook landelijk is gewijzigde wetgeving in voorbereiding die het mensen met een uitkering financieel makkelijker moet maken.

Participatiewet

Bij invoering van de Participatiewet (P-wet) op 1-1-2015 is de kostendelersnorm in werking getreden. De kostendelersnorm is bedoeld om stapeling van meerdere volledige uitkeringen op één woonadres tegen te gaan. Met de kostendelersnorm wordt rekening gehouden als men 21 jaar of ouder is. Uit landelijk onderzoek is gebleken dat jongeren uit bijstandsgezinnen sinds 2015 eerder het huis verlaten dan jongeren uit niet-bijstandsgezinnen. Het kabinet heeft afgesproken om de kostendelersnorm met ingang van 1 januari 2023 te wijzigen, zodat jongeren tot 27 jaar niet langer meetellen als kosten delende medebewoner voor hun huisgenoten. Zo zijn inwonende kinderen tot hun 27e jaar niet van invloed op de uitkering van hun ouders. Hierdoor zullen de uitkeringsbedragen stijgen en stijgen daarmee ook de uitgaven. De Rijksbijdrage (BUIG-budget) zal met ingang van 1 januari 2023 op macroniveau structureel worden verhoogd met € 64 miljoen. De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2023.

In Purmerend is op 30 juni 2022 de motie aangenomen om vooruit te lopen op de beoogde wetswijziging inzake de kostendelersnorm. Met ingang van 1 juli 2022 vindt de aanpassing van de kostendelersnorm plaats voor alle uitkeringsgerechtigden in Purmerend waarop dit van toepassing is

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	-7.351	-7.908	-7.968	-8.096	-8.296	-8.520	-8.664
BVo21 Kunst en cultuur	Baten	327	1.327	1.327	1.327	1.327	1.327	1.327
		-7.024	-6.581	-6.641	-6.769	-6.969	-7.192	-7.337
BVo22 Sport en recreatie	Lasten	-9.849	-9.350	-9.418	-9.047	-9.336	-9.469	-9.507
BVo22 Sport en recreatie	Baten	3.198	2.045	2.045	1.972	1.990	1.990	1.990
		-6.651	-7.306	-7.373	-7.075	-7.346	-7.479	-7.517
BVo23 Wijkmanagement	Lasten	-917	-951	-1.019	-1.031	-1.055	-1.081	-1.106
BVo23 Wijkmanagement	Baten	0	0	0	0	0	0	0
		-917	-951	-1.019	-1.031	-1.055	-1.081	-1.106
BVo24 Jeugd	Lasten	-34.236	-33.386	-36.389	-37.034	-37.333	-37.440	-38.078
BVo24 Jeugd	Baten	221	43	20	20	21	21	21
		-34.015	-33.342	-36.369	-37.014	-37.313	-37.420	-38.057
BVo25 Onderwijs	Lasten	-11.742	-13.867	-14.127	-12.569	-12.970	-13.853	-13.808
BVo25 Onderwijs	Baten	2.519	2.735	2.819	2.992	3.060	3.060	3.060
		-9.223	-11.132	-11.308	-9.577	-9.910	-10.793	-10.748
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	-41.544	-45.434	-52.750	-45.905	-46.719	-47.092	-47.915
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Baten	1.808	2.683	2.733	3.072	3.099	3.123	3.147
		-39.737	-42.750	-50.017	-42.832	-43.620	-43.969	-44.767
BVo27 Werk en inkomen	Lasten	-50.519	-45.727	-48.291	-42.946	-41.955	-42.120	-42.297
BVo27 Werk en inkomen	Baten	33.087	28.148	25.993	23.330	23.330	23.330	23.330
		-17.432	-17.579	-22.298	-19.616	-18.625	-18.789	-18.967
PGRo2 Samenleving	Lasten	-156.158	-156.622	-169.961	-156.628	-157.665	-159.575	-161.374
PGRo2 Samenleving	Baten	41.159	36.981	34.937	32.714	32.827	32.851	32.876
Saldo programma		-114.999	-119.641	-135.025	-123.914	-124.838	-126.724	-128.498

Het saldo stijgt met € 11.111.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 13.333.000 lagere lasten en € 2.222.000 lagere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

Vanwege de omvang van het programma wordt dit programma op beleidsveld niveau toegelicht conform de afspraak met de gemeenteraad. De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022 zijn: